

115 Φιλολογίας Κρήτης (Ρέθυμνο)

Το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, από την ίδρυσή του το 1983 λειτούργησε με τρόπο πρωτοποριακό σε σχέση με άλλα φιλολογικά τμήματα της εποχής. Για παράδειγμα, έδωσε έμφαση στην ευελιξία του Προγράμματος Σπουδών του προσφέροντας στους φοιτητές του τη δυνατότητα πολλών επιλογών, ίδρυσε τον πρώτο στην Ελλάδα ανεξάρτητο Τομέα Θεατρολογίας Μουσικολογίας και είναι το πρώτο που καλλιέργησε τις κινηματογραφικές σπουδές σε πανεπιστημιακό επίπεδο στη χώρα.

Σκοπός

Το Τμήμα Φιλολογίας έχει ως αποστολή του να καλλιεργεί και να προάγει τις σχετικές με τη Φιλολογία επιστήμες (Κλασική, Βυζαντινή και Νεοελληνική Φιλολογία, Γλωσσολογία, Θεατρολογία) μέσω της ακαδημαϊκής διδασκαλίας και της επιστημονικής έρευνας. Παρέχει στους πτυχιούχους του τα απαραίτητα εφόδια που θα τους εξασφαλίσουν την άρτια κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία συμβάλλοντας στη βελτίωση του επιπέδου της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και στην πρόοδο των φιλολογικών επιστημών εν γένει.

Επαγγελματικές Διέξοδοι

Οι πτυχιούχοι μπορούν να καλύψουν θέσεις εργασίας σε τομείς ανάλογους με τις σπουδές και την εξειδίκευσή τους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μπορούν να απασχοληθούν στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα: στην Εκπαίδευση και την Κατάρτιση, σε ερευνητικά πολιτιστικά κέντρα, σε αρχαία, βιβλιοθήκες, σε εκδοτικούς οίκους και στα Μ.Μ.Ε. ως επιμελητές κειμένων.

Πρόγραμμα Σπουδών

Ο αριθμός δίπλα σε κάθε μάθημα είναι ο κωδικός του μαθήματος

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΤΟΜΕΑΣ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΑΕΦΦ 010 - Αρχαία ελληνική θεματογραφία Α΄

Διδάσκοντες: Κώστας Αποστολάκης, Αλεξάνδρα Ζερβού, Ανδρέας Μαρκαντωνάτος, Νίκος Λίτινας, Κων/νος Σπανουδάκης

Περιγραφή: Σκοπός του μαθήματος είναι να ανακεφαλαιώσει, ταξινομήσει και κωδικοποιήσει αποκτημένες ήδη γνώσεις Γραμματικής και Συντακτικού, εντάσσοντάς τις και στο αναγκαίο θεωρητικό πλαίσιο. Η έμφαση θα δοθεί στους παρακάτω κυρίως τομείς: α) Συντακτική λειτουργία των πτώσεων, του απαραιτήτου, της μετοχής, των εγκλίσεων και των χρόνων. β) Τονισμός, φθογγογικά πάθη (κράση, συναίρεση, μετάπτωση, αφομοίωση/ανομοίωση, έκθλιψη κτλ.). γ) Στοιχεία ιστορικής γραμματικής και ετυμολογία. δ) Μεταφραστική τεχνική, και ε) Αντίστροφη θεματογραφία με μετατροπή απλών νεοελληνικών προτάσεων στα Αρχαία ελληνικά. Η εμπέδωση των παραπάνω επιδιώκεται μέσω της μελέτης επιλεγμένων κειμένων Αττικών συγγραφέων, αλλά και καταλλήλων ασκήσεων που θα διανέμονται στους φοιτητές σε εβδομαδιαία βάση, και τις οποίες οφείλουν να επεξεργάζονται στο σπίτι πριν από κάθε επόμενο μάθημα. Στις εξετάσεις, πέρα από την αντιμετώπιση θεμάτων σχετικών με τη διδαχθείσα ύλη, οι φοιτητές θα κληθούν να μεταφράσουν και κείμενο από συγκεκριμένα έργα Αττικών συγγραφέων, τα οποία θα καθοριστούν ως το δεύτερο μάθημα.

Τύπος: Άσκηση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΑΕΦΦ 102 - Όμηρος, Οδύσσεια

Διδάσκουσα: Αλεξάνδρα Ζερβού

Περιγραφή: Εισαγωγή στο έπος: Ανάγνωση της ζ ραψωδίας της Οδύσσειας - Φιλολογική, λογοτεχνική, ερμηνευτική προσέγγιση - Θέματα σύνθεσης και

αυθεντικότητας. Μεταφραστικά προβλήματα και νεοελληνικές μεταφράσεις της ζ. - Θεώρηση της ραψωδίας ζ ως αφετηριακού και οριακού κειμένου που βρίσκεται ανάμεσα στο παραμύθι και το μυθιστόρημα.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΑΕΦΦ 118 - Πίνδαρος

Διδάσκουσα: Λουκία Αθανασάκη

Περιγραφή: Αναγνώση και ερμηνεία 6 Πινδαρικών ωδών (14ος και 9ος Ολυμπιονίκος, 11ος Πυθιονίκος, 1ος, 4ος και 7ος Νεμεόνικος) με έμφαση στις υποκείμενες συμβάσεις και στον παραστατικό χαρακτήρα του επινικίου είδους.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΑΕΦΦ 169 - Αριστοφάνης, Νεφέλες

Διδάσκων: Γιάννης Τζιφόπουλος

Περιγραφή: Η ποιητική και η παράσταση της 'εκπαίδευσης' με αφορμή την ανάγνωση των Νεφελών του Αριστοφάνη

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΑΕΦΦ 187 - Θουκυδίδης

Διδάσκων: Ανδρέας Μαρκαντωνάτος

Περιγραφή: Αντικείμενο του μαθήματος θα είναι η ιστορική και ερμηνευτική ανάλυση των Βιβλίων Δ' και Ε' των Ιστοριών του Θουκυδίδη. Ειδικότερα, θα συζητηθούν συγκεκριμένα γεγονότα του Πελοποννησιακού Πολέμου, τα οποία συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με ευρύτερα πολιτικά και κοινωνικά ζητήματα, όπως η σπαρτιατική επίθεση εναντίον της Πύλου και ο Διάλογος Αθηναίων και Μηλίων. Επίσης, θα παρουσιασθούν οι πρωταγωνιστές των γεγονότων, όπως ο Κλέων και ο Βρασίδης, και θα εξετασθούν λεπτομερώς οι πολιτικές παράμετροι της εποχής. Τέλος, ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις αφηγηματικές μεθόδους, που επιστρατεύει ο Θουκυδίδης, και στη γενικότερη διακειμενική συνάφεια των Ιστοριών με άλλα λογοτεχνικά είδη.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή Εξέταση

ΑΕΦΦ 216 - Πλάτων, Συμπόσιον

Διδάσκουσα: Αναστασία-Ερασμία Πεπονή

Περιγραφή: Κατά την ανάγνωση αυτού του σαγηνευτικού πλατωνικού διαλόγου θα εστιάσουμε το ενδιαφέρον μας σε ζητήματα όπως: Η σημασία του Έρωτα στον πολιτισμό και τη σκέψη των Ελλήνων· δράμα, κωμωδία και παρωδία στην πλατωνική πρόζα· ερωτικό βίωμα και αναπαράσταση του χαρακτήρα· σε τι συνίσταται το μοντέλο του πλατωνικού έρωτα;

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΑΕΦΦ 317 - Καλλίμαχος

Διδάσκων: Κων/νος Σπανουδάκης

Περιγραφή: Στο σεμινάριο θα εστιάσουμε την προσοχή μας στα πιο δημοφιλή αλλά ενμέρει χαμένα έργα του Καλλιμάχου, τα Αίτια και την Εκάλη. Θα συζητηθεί η σχέση κοινωνίας και λόγιας ποίησης και η μεταποιητική λειτουργία του ελληνιστικού επιγράμματος. Πρόδρομοι και ήσσονες σύγχρονοι ποιητές θα συζητηθούν σε κάποιο βαθμό.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία.

ΑΕΦΦ 319 - Η κουλτούρα της «χορείας»: αισθητικές και πολιτικές όψεις των χορικών παραστάσεων

Διδάσκουσα: Αναστασία-Ερασμία Πεπονή

Περιγραφή: Θα εξετάσουμε τις παιδαγωγικές, πολιτικές και αισθητικές όψεις της «χορείας». Ζητήματα προς εξέταση θα είναι, μεταξύ των άλλων, και τα εξής: αρχαίες μαρτυρίες σχετικά με τον όρο «χορεία» και το περιεχόμενό του· πώς η κουλτούρα της αοιδής και της όρχησης επηρεάζει τη διαμόρφωση της κοινωνικής συνείδησης· η «χορεία» σε τοπική και πανελλαδική κλίμακα· πώς και γιατί οι ποιητές θεωρητικοποιούν ζητήματα σχετικά με τη «χορεία». Θα επεξεργασθούμε ποιητικά και φιλοσοφικά κείμενα, καθώς και αρχαιολογικές μαρτυρίες.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία.

ΑΕΦΦ 341 - Τρόποι πειθούς στην πρώιμη δικανική ρητορική

Διδάσκων: Κώστας Αποστολάκης

Περιγραφή: Το υλικό του σεμιναρίου προέρχεται από επιλεγμένους λόγους της πρώιμης δικανικής ρητορικής, με έμφαση στους λόγους του Λυσία. Ο στόχος είναι διττός: αφενός θα αναλυθεί η ρητορική στρατηγική των λόγων αυτών και θα αξιολογηθούν τα μέσα και οι τεχνικές πειθούς ' αφετέρου θα επιχειρηθεί ένα είδος αναψηλάφησης των υποθέσεων για τις οποίες συντάχθηκαν, σε μια προσπάθεια να φωτιστούν, στο μέτρο του δυνατού, οι σκοτεινές τους πλευρές. Για την επίτευξη του στόχου αυτού θα συνεκτιμηθούν ενδείξεις που παρέχουν τα ίδια τα κείμενα, η εκάστοτε ιστορική και πολιτική συγκυρία, το υφιστάμενο νομικό σύστημα και τα πορίσματα της ρητορικής θεωρίας.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΛΑΦΦ 010 - Λατινική θεματογραφία Α΄

Διδάσκοντες: Λουκία Αθανασάκη, Γιάννης Τζιφόπουλος

Περιγραφή: Χρήση των μερών του λόγου, χρόνοι, εγκλίσεις, ακολουθία χρόνων. Αντίστροφες προτάσεις (μετατροπή από τα ελληνικά στα λατινικά). Επιλογή από κείμενα λατίνων πεζογράφων.

Τύπος: Άσκηση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΛΑΦΦ 164 - Σενέκας, Troades

Διδάσκων: Μιχάλης Πασχάλης

Περιγραφή: Εισαγωγή στο δραματικό έργο του Σενέκα: διαφορές από την αττική τραγωδία του 5ου αιώνα, η δομή και οι χαρακτήρες των τραγωδιών, ζητήματα χρόνου και χώρου (σκηνικός, δραματικός, και θεατρικός), η θεωρία της απαγγελίας των τραγωδιών του Σενέκα, μοτίβα των τραγωδιών.

Εισαγωγή στις Τρωάδες: η δομή του έργου και ο διπλός «μύθος», η Εκάβη και οι Τρωάδες του Ευριπίδη, η συμπλοκή του σκηνικού με τον ευρύτερο γεωγραφικό χώρο, θεματικά και ιδεολογικά ζητήματα.. Ανάλυση επιλεγμένων αποσπασμάτων από τις πέντε πράξεις του έργου.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΛΑΦΦ 181 - Τάκιτος, Annales

Διδάσκων: Σταύρος Φραγκουλίδης

Περιγραφή: Ανάγνωση τμημάτων από την πρώτη εξάδα των Annales που σχετίζονται με τον αυτοκράτορα Τιβέριο (14-37 μ.Χ.). Ανάλυση της διάρθρωσης της αφήγησης και λογοτεχνική και ιστορική αποτίμηση της.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΛΑΦΦ 367 - Ρωμαϊκό Μυθιστόρημα: Μαγεία, Γιορτή Γέλιου, Τελετή των Πλοιαφεισίων, Μύηση

Διδάσκων: Σταύρος Φραγκουλίδης

Περιγραφή: Ανάγνωση των Μεταμορφώσεων του Απουλήιου με έμφαση στις αφηγηματικές αντιθέσεις ανάμεσα στη μύηση του Λούκιου στη μαγεία και στη μυστηριακή λατρεία της Ίσιδας (Βιβλία 1-3 και 11).

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία.

ΤΟΜΕΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΒΥΦΦ 100 - Εισαγωγή στη Βυζαντινή Φιλολογία

Διδάσκων: Θεοχάρης Δετοράκης

Περιγραφή: Το ιστορικό πλαίσιο της βυζαντινής φιλολογίας. Γενική εικόνα της πνευματικής ζωής στο Βυζάντιο. Οι όροι Φιλολογία, Λογοτεχνία, Γραμματεία. Περίοδοι και ιδιαίτεροι χαρακτήρες της Βυζαντινής Λογοτεχνίας. Η γλώσσα των βυζαντινών κειμένων (αττικίζουσα, λόγια, εκκλησιαστική κοινή, δημώδης). Τα λογοτεχνικά είδη και οι γνωστότεροι εκπρόσωποι. Αντιπροσωπευτικά κείμενα. Βυζαντινή Βιβλιογραφία. Οι κλάδοι των βυζαντινών σπουδών. Η σημερινή κατάσταση της επιστημονικής έρευνας διεθνώς (κέντρα έρευνας, βιβλιοθήκες, εκδόσεις, συνέδρια, περιοδικά, τράπεζες πληροφοριών).

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΒΥΦΦ 159 - Ιστοριογραφία του 6ου αιώνα

Διδάσκουσα: Μαρίνα Δετοράκη

Περιγραφή: Παρουσίαση των ιστοριογραφικών παραδόσεων της πρώτης βυζαντινής περιόδου: α) κλασικίζουσας ιστοριογραφίας, β) χρονογραφίας και γ) εκκλησιαστικής ιστορίας. Η αντίληψη της ιστορίας, οι πηγές, οι μέθοδοι συλλογής και οργάνωσης του υλικού, τα θέματα. Ιστορική επισκόπηση της βασιλείας του Ιουστινιανού μέσα από αποσπάσματα σύγχρονων ιστορικών.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΒΥΦΦ 211 - Βυζαντινή επιστολογραφία

Διδάσκουσα: Μαρίνα Λουκάκη

Περιγραφή: Θεωρητικά κείμενα της Ύστερης Αρχαιότητας και των πρώτων Βυζαντινών χρόνων για την επιστολογραφία. Διάκριση των διαφόρων επιστολικών ειδών και επικέντρωση του ενδιαφέροντος στις φιλολογικές βυζαντινές επιστολές. Μελέτη των συνηθέστερων επιστολικών θεμάτων και μοτίβων. Αντιπροσωπευτικά παραδείγματα επιστολών.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΒΥΦΦ 246 - Ο Ιωάννης Γεωμέτρης και η ποίηση του 10ου αιώνα

Διδάσκων: Ιωάννης Βάσσης

Περιγραφή: Γενική θεώρηση της θύραθεν ποίησης του 10ου αιώνα. Τα ιστορικά συμφραζόμενα, οι σχέσεις με την παράδοση και οι καινοτομίες του είδους. Ερμηνεία επιλεγμένων ποιημάτων του Ιωάννη Γεωμέτρη, ενός από τους κορυφαίους εκπροσώπους της βυζαντινής ποίησης, όχι μόνο του 10ου αιώνα.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΒΥΦΦ 315 - Η Χρονογραφία του Ιωάννη Μαλάλα

Διδάσκουσα: Μαρίνα Δετοράκη

Περιγραφή: Παρουσίαση των 18 κεφαλαίων. Η δομή του έργου, η αντίληψη του παρελθόντος, η αντίληψη των ιστορικών και των μυθικών προσώπων (ευημερισμός), τα αγιολογικά στοιχεία και η θρησκευτική διάσταση της ιστοριογραφίας, η οργάνωση του χρόνου. Κριτικός έλεγχος της σύγχρονης έκδοσης Thurn.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΒΥΦΦ 323 - Ελληνική παλαιογραφία-κωδικολογία

Διδάσκων: Θεοχάρης Δετοράκης

Περιγραφή: Ελληνική Παλαιογραφία-Κωδικολογία. Η εξέλιξη της ελληνικής γραφής. Ασκήσεις ανάγνωσης χειρογράφων.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΝΕΦΦ 130 - Βιτσέντζου Κορνάρου Ερωτόκριτος

Διδάσκων: Στέφανος Κακλαμάνης

Περιγραφή: Εισαγωγή στην ερωτική μυθιστορία. Το γραμματολογικό πλαίσιο του Ερωτόκριτου: έντυπη και χειρόγραφη παράδοση, ξένο πρότυπο και δευτερεύουσες πηγές, ο Βιτσέντζος Κορνάρος και η χρονολόγηση του έργου. Οι «τύχες» του «Ερωτοκρίτου». Ανάλυση του έργου. Η ποιητική τέχνη του Κορνάρου. Ανάλυση εκτενών αποσπασμάτων από το έργο.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 151 - Ο Κοραΐς και ο νεοελληνικός διαφωτισμός

Διδάσκων: Αλέξης Πολίτης

Περιγραφή: Το μάθημα θα εξετάσει τον κεντρικό ρόλο του Κοραΐ στην ανάπτυξη του Διαφωτισμού στην Ελλάδα το ρόλο του Κοραΐ, αλλά και του Διαφωτισμού στην κρυστάλλωση της νεοελληνικής εθνικής συνείδησης θα εντάξει, τέλος, τα ζητήματα αυτά στο γενικότερο πλαίσιο της εποχής, δηλαδή στα χρόνια 1780-1830. Πλάι στη βιογραφία και την εργογραφία του Κοραΐ θα εξεταστούν ζητήματα, όπως η ανάπτυξη της εκπαίδευσης, η διάδοση των ιδεών, η εκδοτική παραγωγή και οι ιδεολογικές συγκρούσεις των αντίπαλων κοινωνικών ομάδων.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 162: Ο Ανδρέας Κάλβος και η ποιητική παράδοση του ευρωπαϊκού νεοκλασικισμού

Διδάσκων: Δημήτρης Πολυχρονάκης

Περιγραφή: Αντικείμενο της συγκεκριμένης παράδοσης είναι η διερεύνηση και παρουσίαση όλων των επιμέρους όψεων (θεματική, γλώσσα, ύφος, στιχουργία) που συγκροτούν το ποιητικό έργο του Ανδρέα Κάλβου. Η παρουσίαση αυτή επιτελείται μέσα στα ευρύτερα συμφραζόμενα του ευρωπαϊκού νεοκλασικισμού και κυρίως του ιταλικού (Ugo Foscolo).

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 164 - Η πρώτη ρομαντική γενιά στην ποίηση

Διδάσκουσα: Μαρία Μαθιουδάκη

Περιγραφή: Στο μάθημα θα εξεταστούν αντιπροσωπευτικά δείγματα της ποίησης που γράφτηκε στην Ελλάδα τις πρώτες δεκαετίες μετά την αποκατάσταση του ελληνικού κράτους. Θα εξεταστούν κυρίως έργα των ποιητών: Παναγιώτη Σούτσου, Αλέξανδρου Σούτσου, Αλέξανδρου Ρίζου Ραγκαβή, Γεωργίου Ζαλοκώστα, Ιωάννη Καρασούτσα. Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση των συνθηκών που επηρέασαν τη λογοτεχνική παραγωγή της εποχής και η ανάδειξη των γενικών γνωρισμάτων της πρώτης περιόδου του αθηναϊκού ρομαντισμού.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 185 - Διηγηματογράφοι της περιόδου 1880-1910: Βιζυηνός, Παπαδιαμάντης, Μητσάκης, Βλαχογιάννης

Διδάσκουσα: Μαρίνα Αρετάκη

Περιγραφή: Στην παράδοση αυτή θα μας απασχολήσει το διήγημα έτσι όπως αναπτύσσεται στην Ελλάδα την περίοδο 1880-1910. Μέσα από τη μελέτη αντιπροσωπευτικών διηγημάτων των Γ. Βιζυηνού, Α. Παπαδιαμάντη, Μ. Μητσάκη και Γ. Βλαχογιάννη, θα συζητηθούν οι σύγχρονες απόψεις για τη γενιά του 1880 και θα εξεταστούν η θεματική και οι αφηγηματικές τεχνικές του κάθε συγγραφέα.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 228 - Η μυθιστοριογραφία του Καζαντζάκη και του Πρεβελάκη

Διδάσκων: Σταμάτης Φιλίππιδης

Περιγραφή: Αντικείμενο της παράδοσης θα αποτελέσουν τα μυθιστορήματα Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά και Ο Χριστός ξανασταυρώνεται του Νίκου Καζαντζάκη, και Ο Ήλιος του θανάτου του Παντελή Πρεβελάκη. Μέσα από την εξέταση της συστηματικής οργάνωσης του κειμένου των μυθιστορημάτων (τι επιλέγεται να ειπωθεί και πώς αρθρώνεται ως κειμενικός λόγος) σε τελική ανάλυση θα επιχειρηθεί να περιγραφεί η καλλιτεχνικότητα των κειμένων και η ιδεολογία του αφηγητή/συγγραφέα.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 232 - Μυθιστοριογράφοι της γενιάς του 1930: Τερζάκης, Θεοτοκάς, Πολίτης, Σκαρίμπας

Διδάσκων: Γιάννης Δημητρακάκης

Περιγραφή: Αντικείμενο της παράδοσης θα αποτελέσουν τα ακόλουθα μυθιστορήματα: Η Μενεξεδένια πολιτεία του Α. Τερζάκη, Λεωνής του Γ. Θεοτοκά, Εγοίσα του Κ. Πολίτη και Το Σόλο του Φίγκαρω του Γ. Σκαρίμπα. Μέσα από τη μελέτη των κειμένων αυτών θα διερευνηθούν οι κύριες κατευθύνσεις της πεζογραφίας της γενιάς του 1930, καθώς επίσης και ορισμένα βασικά αισθητικά και ιδεολογικά ζητήματα που θέτει η πεζογραφία αυτή.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 233 - Γυναίκες συγγραφείς στην κρίσιμη δεκαετία 1940-1950: Αξιώτη, Λυμπεράκη, Κρανάκη, Σαράντη

Διδάσκουσα: Αγγέλα Καστρινάκη -

Περιγραφή: Αμέσως μετά την Κατοχή παρουσιάζεται στην ελληνική λογοτεχνία ένα πλήθος γυναικών συγγραφέων, που δημοσιεύουν σημαντικά λογοτεχνικά έργα (Μαργαρίτα Λυμπεράκη, Μιμίκια Κρανάκη, Μέλπω Αξιώτη, Γαλάτεια Σαράντη κ.ά.). Τα έργα αυτά, που παραμένουν ανάμεσα στα σπουδαιότερα κείμενα του 20ού αιώνα, πραγματεύονται συνήθως το θέμα της διαμόρφωσης του νεαρού κοριτσιού. Στην παράδοση θα διερευνηθούν οι συνθήκες που συντέλεσαν σε αυτή την άνθηση, καθώς και τα χαρακτηριστικά της. (Η παράδοση εντάσσεται στο πρόγραμμα «Το φύλο στις κοινωνικές επιστήμες»).

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 284 - Ζητήματα συγκριτισμού στη λογοτεχνία

Διδάσκουσα: Στέση Αθήνη

Περιγραφή: Στόχος της παράδοσης είναι η εξοικείωση με τον βασικό εννοιολογικό εξοπλισμό, τα μεθοδολογικά εργαλεία και τις θεωρητικές κατευθύνσεις της Συγκριτικής Γραμματολογίας. Θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν σύντομα μελετήματα που προσεγγίζουν πτυχές της νεοελληνικής λογοτεχνίας μέσα από συγκριτολογική οπτική (κείμενα, συγγραφείς, λογοτεχνικά, κτλ.). Έμφαση θα δοθεί σε ζητήματα σχέσεων που αναπτύχθηκαν ανάμεσα στην ελληνική με τις ξένες, ευρωπαϊκές κυρίως, γραμματείες. Θα διανεμηθεί το εγχειρίδιο των P. Brunel, C. Pichois, A.-M. Rousseau, Τι είναι η συγκριτική γραμματολογία; και ανθολόγιο με μελέτες συγκριτολογικού περιεχομένου.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 310 - Η ποιητική του στίχου: θεωρία και εφαρμογές

Διδάσκων: Δημήτρης Πολυχρονάκης

Περιγραφή: Ο στίχος (έμμετρος, ελευθερωμένος, ελεύθερος) αποτελεί την πιο στοιχειώδη μονάδα και συνάμα την απαραίτητη συνθήκη της ποίησης. Στο σεμινάριο αυτό παρουσιάζονται και αναλύονται οι προσωδιακές αναζητήσεις νεοελλήνων ποιητών και συγγραφέων τόσο σε επίπεδο θεωρητικού προβληματισμού όσο και πρακτικής εφαρμογής. Θα εξετασθούν κείμενα των παρακάτω ποιητών: Σολωμός, Κάλβος, Πολυλάς, Παλαμάς, Σικελιανός, Καβάφης, Καρυωτάκης και Σεφέρης.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία.

ΝΕΦΦ 325 - Λογοτεχνικά μοτίβα στην Ερωφίλη και τον Ερωτόκριτο

Διδάσκων: Στέφανος Κακλαμάνης

Περιγραφή: Θα εξεταστεί ο διακειμενικός διάλογος του ποιητή του Ερωτόκριτου με την τραγωδία Ερωφίλη του Γεωργίου Χορτάση ως προς τις συμβάσεις των λογοτεχνικών ειδών, τα δάνεια και τη χρήση του παραδοσιακού λογοτεχνικού υλικού (θέματα, μοτίβα, ποιητικές εικόνες κ.ά.).

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία.

ΝΕΦΦ 330 - Ζητήματα αφηγηματολογίας, 1: Ο Ρωσικός Φορμαλισμός και η Νέα Κριτική

Διδάσκων: Σταμάτης Φιλίππιδης

Περιγραφή: Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις βασικότερες έννοιες και θεωρίες για την αφήγηση του Ρωσικού Φορμαλισμού και της Αγγλο-Αμερικανικής Νέας Κριτικής, ώστε να μπορούν να αναλύσουν νεοελληνικά πεζογραφικά κείμενα με βάση τις θεωρίες αυτές.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία.

ΝΕΦΦ 348 - Θεματολογία της ποίησης στον 19ο αιώνα: κοινοί τόποι, τάσεις, ρεύματα

Διδάσκων: Αλέξης Πολίτης

Περιγραφή: Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών με την παλαιότερη νεοελληνική ποίηση. Στα πρώτα εισαγωγικά μαθήματα ο διδάσκων θα παρουσιάσει συνοπτικά το ποιητικό τοπίο του 19ου αιώνα, θα δώσει γενικές κατευθυντήριες γραμμές, βασική βιβλιογραφία για το θέμα, κατάλογο των βοηθημάτων. Ύστερα από τρία εισαγωγικά μαθήματα, οι φοιτητές θα παρουσιάσουν, προφορικά και σύντομα, και με τη συνεργασία του διδάσκοντα, τα κυριότερα περιοδικά, ορισμένους ποιητές, τα ειδικά βοηθήματα καθώς και ορισμένες ανθολογίες. Για την τελική εργασία ο κάθε φοιτητής θα πάρει μια «ενότητα», δηλαδή ή έναν ποιητή, ή ένα περιοδικό (ή τμήμα-του) ή κάποια ανθολογία (ή τμήμα-της) και με βάση το υλικό αυτό θα αποδελτιώσει τους κοινούς τόπους. Η γραπτή εργασία, περίπου 30 σελίδες, θα παρουσιάζει το υλικό (βιογραφικά, γραμματολογικά στοιχεία κλπ.) θα οργανώνει σε ομάδες τους κοινούς τόπους και θα προχωρεί σε κάποια συμπεράσματα.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία.

ΝΕΦΦ 356 - Νεοελληνική πεζογραφία, 1830-1870

Διδάσκουσα: Μαρία Μαθιουδάκη

Περιγραφή: Θα εξεταστούν αντιπροσωπευτικά αφηγήματα της περιόδου 1830-1870. Οι φοιτητές θα αναλάβουν να αναδείξουν τις θεματικές και αφηγηματικές τάσεις των έργων και να αξιοποιήσουν τις υπάρχουσες μαρτυρίες για την υποδοχή των έργων από το αναγνωστικό κοινό της εποχής τους (πίνακες συνδρομητών, επανεκδόσεις κτλ.)

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία.

ΝΕΦΦ 357 - Μυθιστορηματικοί ήρωες: σύνθεση, λειτουργίες, πρόσληψη

Διδάσκουσα: Μαρίνα Αρετάκη

Περιγραφή: Τα πλασματικά πρόσωπα ή χαρακτήρες αποτελούν συστατικό στοιχείο της δομής κάθε μυθοπλαστικού έργου. Στο σεμινάριο αυτό θα συζητηθούν, με τη βοήθεια βασικών θεωρητικών προσεγγίσεων, ο σταδιακός σχηματισμός ενός πλασματικού προσώπου μέσα από την ανάγνωση, οι κυριότεροι άξονες της σύνθεσής του, η ένταξή του σε ένα πλέγμα σχέσεων με τα άλλα πρόσωπα του κειμένου. Οι εργασίες των φοιτητών θα επικεντρωθούν στην ανάλυση χαρακτηριστικών περιπτώσεων λογοτεχνικών προσώπων από νεοελληνικά κείμενα του 19ου και του 20ού αιώνα.
Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία.

ΝΕΦΦ 393 - Η οπτική γωνία στην αφήγηση

Διδάσκων: Γιάννης Δημητρακάκης

Περιγραφή: Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τη θεμελιώδη για την αφηγηματολογία έννοια της οπτικής γωνίας ή εστίασης. Αφού παρουσιαστούν οι σημαντικότερες θεωρητικές συζητήσεις γύρω από την έννοια αυτή, θα μελετηθούν η λειτουργία της οπτικής γωνίας και η συνάρτησή της με την αφηγηματική οργάνωση σε νεοελληνικά κείμενα του 20ού αιώνα.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία.

ΤΟΜΕΑΣ ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΑΣ - ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

ΘΝΕΦ 265 - Το θέατρο του Ρομαντισμού στην Ευρώπη και στην Ελλάδα

Διδάσκων: Θεόδωρος Χατζηπανταζής

Περιγραφή: Το επαναστατικότερο πνευματικό κίνημα στον ευρωπαϊκό χώρο, από την εποχή της Αναγέννησης, επηρέασε βαθιά την τέχνη του θεάτρου, παρά το γεγονός ότι οι οπαδοί του στέκονταν δίβουλοι απέναντι στον ευτελή, κατά την αντίληψή τους, κόσμο της σκηνής. Συγγραφείς σαν τον Σίλλερ και τον Γκαίτε στη Γερμανία, τον Πούσκιν και τον Γκόγκολ στη Ρωσία ή τον Μπάυρον και τον Ουγκό στην Αγγλία και στη Γαλλία, έγραψαν ορισμένα από τα σημαντικότερα δραματικά κείμενα στην ιστορία του θεάτρου, προσπαθώντας να δώσουν μορφή στα νέα φιλοσοφικά και καλλιτεχνικά ιδεώδη. Στην Ελλάδα, το ρομαντικό κίνημα, κατά την πρώιμη εθνικιστική φάση του, συνέβαλε πολύ αποφασιστικά στη σφρηλάτηση της νέας εθνικής συνείδησης που οδήγησε στην εθνεγερσία και στη δημιουργία του πρώτου ανεξάρτητου δυτικότροπου κράτους της περιοχής. Ενώ παρακίνησε επιπλέον μια σειρά από εγχώριους ποιητές να πειραματιστούν με τη μεταφορά στη γλώσσα τους των καινοτομιών των συναδέλφων τους στις προηγμένες χώρες της Ευρώπης. Οι αδελφοί Σούτσοι, ο Αλέξανδρος Ραγκαβής, ο Δημητριος Βερναρδάκης και ο Σπυρίδων Βασιλειάδης συγκαταλέγονται ανάμεσα στα επιφανέστερα μέλη μιας γενιάς που αγωνίστηκε να ευθυγραμμίσει την εγχώρια πνευματική κίνηση με την ευρωπαϊκή, σε καιρούς που δεν είχαν ακόμη δημιουργηθεί στην πατρίδα τους οι απαραίτητες κοινωνικές και άλλες ιστορικές συνθήκες.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΘΝΕΦ 345 - Πηγές της Ιστορίας του Νεοελληνικού Θεάτρου

Διδάσκων: Αντώνης Γλυτζουρής

Περιγραφή: Στόχος του σεμιναρίου είναι να εξοικειώσει τους φοιτητές με τα εργαλεία και τις μεθόδους της ιστορικής έρευνας στο χώρο του νεοελληνικού θεάτρου. Θα εξεταστούν τα προβλήματα των πρωτογενών πηγών (όπως ο Τύπος, τα θεατρικά έργα, τα απομνημονεύματα, οι φωτογραφίες κ.ά.), ο εντοπισμός, η κριτική και η ερμηνεία τους, ζητήματα βιβλιογραφίας και ειδικά θέματα (όπως π.χ. η ανασύνθεση μιας θεατρικής παράστασης).

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΘΝΕΦ 360 - Δραματικό Ειδύλλιο

Διδάσκουσα: Ιουλία Πιπινιά

Περιγραφή: Το σεμινάριο θα ασχοληθεί με το 'δραματικό ειδύλλιο', το θεατρικό δηλαδή είδος που εμφανίζεται στην ελληνική σκηνή στα τέλη του 19ου αιώνα, και θα μελετήσει τις καταβολές, την πορεία αλλά και τη θέση του στην νεοελληνική δραματολογία. Σκοπός του σεμιναρίου είναι να συζητηθούν και ερευνηθούν τόσο τα στοιχεία της θεατρικής του ταυτότητας όσο και ο ιδεολογικός του ρόλος στην Ελλάδα του 1890. Έτσι, μέσα από την προσεκτική μελέτη συγκεκριμένων έργων και τις διαδικασίες πρόσληψής τους, θα επιχειρηθεί ο συσχετισμός της θεματικής του είδους και των επιμέρους ειδολογικών χαρακτηριστικών του με τις κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες της εποχής και θα ανιχνευθούν τα στοιχεία εκείνα που του εξασφάλισαν μεγάλη απήχηση στο κοινό.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΘΝΕΦ 396 - Ιάκωβος Καμπανέλλης

Διδάσκουσα: Ελίζα-Άννα Δελβερούδη

Περιγραφή: Ο Ιάκωβος Καμπανέλλης είναι ηγετική φυσιογνωμία της μεταπολεμικής μας παράδοσης, με πλούσιο έργο στο θέατρο και στον κινηματογράφο.

Στο σεμινάριο θα παρουσιασθεί το σύνολο έργου του και θα αναζητηθούν οι άξονες που το διέπουν.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία.

ΘΠΑΦ 100 - Εισαγωγή στη μελέτη της τέχνης του θεάτρου

Διδάσκουσα: Ιουλία Πιπινιά

Περιγραφή: Το εισαγωγικό αυτό μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση τόσο με την τέχνη του θεάτρου όσο και με την έρευνα και τη μεθοδολογία της επιστήμης του θεάτρου. Αρχικά θα επιχειρηθεί μία πρώτη παρουσίαση των όρων της θεατρικής δημιουργίας και θα συζητηθούν αναλυτικά το δράμα, η παράσταση και οι συντελεστές τους, άμεσοι (συγγραφέας, ηθοποιοί, σκηνοθέτης, σκηνογράφος, ενδυματολόγος, τεχνικοί, υποβολέας κλπ.) και έμμεσοι (κοινό, χώρος, κριτική). Στη συνέχεια, θα εξεταστεί ο ρόλος του θεάτρου στις ιστορικές εξελίξεις και η σχέση του με την κοινωνία όπως διαμορφώνεται σε διαφορετικές εποχές και πολιτισμικές παραδόσεις. Τέλος, θα σχολιαστούν οι όροι 'αποδοχής' του θεάτρου στον χώρο της επιστήμης και η μεθοδολογία της έρευνάς του στους νεότερους χρόνους.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΘΠΑΦ 151 - Εισαγωγή στο Ρωσικό Θέατρο

Διδάσκων: Αντώνης Γλυτζουρής

Περιγραφή: Η παράδοση έχει εισαγωγικό χαρακτήρα και θα παρουσιάσει το ιστορικό πλαίσιο της εμφάνισης και της ανάπτυξης του ρωσικού θεάτρου από τις απαρχές του έως τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο θα εξετάσει την εξέλιξη του από το ρωσικό Ρομαντισμό και τη μεγάλη ρεαλιστική παράδοση του 19ου και 20ού αιώνα έως τη Ρωσική Πρωτοπορία και το θέατρο στις πρώτες δεκαετίες της Σοβιετικής Ένωσης. Ιδιαίτερο βάρος θα δοθεί στους κορυφαίους Ρώσους δραματουργούς και τα έργα τους.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΚΝΕΦ 263 - Ιστορία του ελληνικού κινηματογράφου II: Από τον βιοπορισμό στην καλλιτεχνία

Διδάσκουσα: Ελίζα-Άννα Δελβερούδη

Περιγραφή: Η εμπορική περίοδος του ελληνικού κινηματογράφου ξεκινά μέσα στην γερμανική κατοχή και καλύπτει περισσότερες από τρεις δεκαετίες. Στην παράδοση, μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα, παρουσιάζονται οι σημαντικότεροι συντελεστές και αναλύονται η οργάνωση της παραγωγής και το περιεχόμενο των ταινιών, παράλληλα με το κοινωνικό και πλαίσιο και τις ιστορικές ανακατατάξεις.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΚΠΑΦ 101 - Ιστορία του Κινηματογράφου, Μέρος I

Διδάσκουσα: Παναγιώτα Μήνη

Περιγραφή: Το μάθημα θα καλύψει την ιστορία του κινηματογράφου από τη γέννησή του μέχρι το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πόλεμου. Θα μελετήσουμε τις πρώτες ταινίες της κινηματογραφικής τέχνης και τις υφολογικές και αφηγηματικές εξελίξεις της κατά τις πρώτες δεκαετίες του εικοστού αιώνα. Θα εξετάσουμε την εδραίωση του χολιγουντιανού στούντιο σύστημα, τον ερχομό του ήχου και τα σημαντικότερα κινηματογραφικά είδη των στούντιο (γουέστερν, κωμωδία, μιούζικαλ, ταινίες τρόμου, γκανγκστερικές ταινίες, κτλ.). Επιπλέον, θα μελετήσουμε τα σημαντικά κινηματογραφικά κινήματα και τις εθνικές κινηματογραφικές σχολές της περιόδου (γερμανικός εξπρεσιονισμός, σοβιετικό μοντάζ, γαλλικός ιμπρεσιονισμός και σουρεαλισμός, σοσιαλιστικός ρεαλισμός, ποιητικός ρεαλισμός, Ιαπωνικός κινηματογράφος), δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή σε καλλιτέχνες που συνέβαλαν σημαντικά στην εξέλιξη της τέχνης του κινηματογράφου. Δημιουργοί, κινήματα και είδη θα συζητηθούν μέσα στο ανάλογο τους ιστορικό και κινηματογραφικό/βιομηχανικό πλαίσιο.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΚΠΑΦ 315 - Η σχολή του σοβιετικού μοντάζ

Διδάσκουσα: Παναγιώτα Μήνη

Περιγραφή: Στο σεμινάριο θα εξετάσουμε τις ταινίες και τις θεωρητικές απόψεις των εκπροσώπων της σοβιετικής σχολής του μοντάζ (Σεργκί Αϊζενστάιν, Βσεβόλοντ Πουντόβκιν, Λεφ Κουλεσώφ, Αλεξάντερ Ντοβτσένκο, Τζίγκα Βέρτωφ). Οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τις σχετικές σοβιετικές ταινίες, θα μελετήσουν τα υφολογικά και αφηγηματικά χαρακτηριστικά τους και θα τις εξετάσουν υπό το φως των θεωρητικών απόψεων των δημιουργών τους. Οι ταινίες και τα θεωρητικά κείμενα θα συσχετιστούν με τις άλλες τέχνες της σοβιετικής αβαντ-γκαρντ (π.χ. θέατρο, εικαστικές τέχνες), τη γενικότερη

σοβιετική κινηματογραφία της εποχής και τη μετεπαναστατική σοβιετική ιστορία και κοινωνία.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΜΠΑΦ 210 - Εισαγωγή στην Συστηματική Μουσικολογία

Διδάσκων: Τάσος Χαψούλας

Περιγραφή: Στόχος της συστηματικής μουσικολογίας είναι η διατύπωση των κύριων κανόνων που διέπουν τους επιμέρους μουσικολογικούς κλάδους (της ιστορικής μουσικολογίας και της εθνομουσικολογίας), εγχείρημα δηλαδή που βασίζεται πρωταρχικά σε νομοθετικές μεθόδους των φυσικών επιστημών. Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην μεθοδολογία του προαναφερθέντος κλάδου. Επίσης θα παρουσιασθούν και θα αναλυθούν θέματα από την μουσική ακουστική, την ψυχολογία και κοινωνιολογία της μουσικής, την οργανολογία και την βιοφυσιολογία της φωνής και της ακοής.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΜΠΑΦ 381 - Συνθετικές μορφές της Μπαρόκ εποχής

Διδάσκων: Τάσος Χαψούλας

Περιγραφή: Στόχος του σεμιναρίου είναι, μέσω της μελέτης των πηγών που αναφέρονται στις βιογραφίες συνθετών, τις τεχνικές σύνθεσης και εκτελεστικής πρακτικής και την ιστορική οργανολογία, να κατανοηθεί το πέρασμα από την Αναγέννηση στην εποχή του Basso Continuo και να παρουσιασθούν τα πολύ σημαντικά για την μετέπειτα εξέλιξη της ευρωπαϊκής μουσικής, συνθετικά είδη της Μπαρόκ περιόδου.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

ΓΛΩΦ 100 - Εισαγωγή στη Θεωρητική Γλωσσολογία

Διδάσκων: Αλέξης Καλοκαιρινός

Περιγραφή: Το μάθημα αυτό είναι μια γενική εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία και προορίζεται κυρίως για τους φοιτητές που έρχονται για πρώτη φορά σε επαφή με την επιστημονική μελέτη της γλώσσας. Στις τρεις πρώτες συναντήσεις συζητάμε βασικά ζητήματα που έχουν γίνει αντικείμενο πολύ διαδεδομένων παρεξηγήσεων. Τα ζητήματα αυτά στρέφονται γύρω από το ερώτημα «Τί είναι η γλώσσα;». Τα επόμενα μαθήματα προσφέρουν μια εισαγωγική επισκόπηση των επί μέρους πεδίων που συνθέτουν τη θεωρητική γλωσσολογία: Της φωνητικής και φωνολογίας, της μορφολογίας, της σύνταξης (με έμφαση στη θεωρία της γενετικής - μετασχηματιστικής γραμματικής), της σημασιολογίας και της πραγματολογίας

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΓΛΩΦ Γενετική Μετασχηματιστική Γραμματική / Σύνταξη II

Διδάσκουσα: Έλενα Αναγνωστοπούλου

Περιγραφή: Νεώτερες εξελίξεις στη θεωρία της Σύνταξης με έμφαση στα εξής υποσυστήματα της γραμματικής: (α) Φραστική Δομή (λεξικές και λειτουργικές κατηγορίες, σύνθεση των φράσεων και των προτάσεων). (β) Θεματικές σχέσεις και προβολή των λεξικών πληροφοριών στο συντακτικό επίπεδο (κωδικοποίηση λεξικών πληροφοριών στις συντακτικές παραστάσεις). (γ) Πτώση και ΑΔΠ (ο ρόλος της Πτώσης και της Αρχής της Διευρυμένης Προβολής στη συντακτική κατανομή και θέση των ονοματικών φράσεων). (δ) Μετακινήσεις (εξαρτήσεις συντακτικών συστατικών). (ε) Αναφορική Σύνδεση (ερμηνεία διαφορετικών τύπων ονοματικών φράσεων). Απομονώνονται οι παράγοντες που επηρέασαν την εξέλιξη της θεωρίας σε καθέναν από τους παραπάνω υποτομείς της γραμματικής.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΓΛΩΦ 120 - Εισαγωγή στην Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία

Διδάσκουσα: Γεωργία Κατσιμαλή

Περιγραφή: Το μάθημα παρουσιάζει τις θεωρίες για τη διδακτική της γλώσσας ως μητρικής, δεύτερης ή ξένης (παραδοσιακή, οπτικο-ακουστική, επικοινωνιακή) και αναλύει προβλήματα της Νέας Ελληνικής σε σχέση με τις δεξιότητες (ακρόαση-κατανόηση, ανάγνωση -κατανόηση, παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΓΛΩΦ 146 - Εισαγωγή στη Φωνητική

Διδάσκουσα: Μαρία Μπαλταζάνη

Περιγραφή: Ο στόχος της παράδοσης είναι να παρουσιάσει βασικές έννοιες στη θεωρία της Φωνητικής με τρόπο προσιτό προς φοιτητές χωρίς προηγούμενη εμπειρία στην περιοχή. Οι γνώσεις φωνητικής είναι ιδιαίτερα απαραίτητες για την βαθύτερη κατανόηση των φαινομένων που εξετάζει η φωνολογία και αποτελούν την βάση για πολλές τεχνολογικές εφαρμογές όπως ανάλυση, σύνθεση, και αναγνώριση φωνής.

Θέματα που θα καλυφθούν: εξοικείωση με την θεωρία, ορολογία, και τις πρακτικές μεθόδους περιγραφής των φθόγγων κυρίως της Ελληνικής γλώσσας αλλά και φθόγγων από διάφορες γλώσσες, εργαστηριακές μέθοδοι μελέτης των φθόγγων, επιτονισμός (μελωδίες των προτάσεων).

* - Η εισαγωγή αυτή συνιστάται επίσης στους φοιτητές που ενδιαφέρονται να παρακολουθήσουν στο εαρινό εξάμηνο το ΓΛΩΦ-244 και το ΓΛΩΦ-344

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΓΛΩΦ 147 - Εισαγωγή στη Φωνολογία

Διδάσκουσα: Ιωάννα Κάππα

Περιγραφή: Εισαγωγή στη γενετική φωνολογία. Θα παρουσιαστούν και θα συζητηθούν οι βασικές αρχές και έννοιες της φωνολογίας και πώς αυτές ερμηνεύουν βασικά γλωσσολογικά ερωτήματα, όπως: τα καθολικά χαρακτηριστικά των γλωσσών, η ποικιλία, οι μαρκαρισμένες δομές, τα διακριτικά χαρακτηριστικά, η συλλαβική δομή, οι φωνολογικές διαδικασίες, ο τονισμός.

* - Αυτή η εισαγωγή είναι το βασικό μάθημα (προαπαιτούμενο) για όσους φοιτητές ενδιαφέρονται να παρακολουθήσουν τις επόμενες παραδόσεις και τα σεμινάρια Φωνολογίας

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΓΛΩΦ 159 - Μορφολογία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας

Διδάσκουσα: Δήμητρα Δελλή

Περιγραφή: Η εξέλιξη της κλιτικής μορφολογίας της αρχαίας ελληνικής γλώσσας από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα με αναφορά στις σημαντικότερες διαλεκτικές ιδιοτυπίες. Η κλιτική μορφολογία της αρχαίας ελληνικής παρουσιάζει ιδιαίτερη πολυμορφία και ανάγεται στην μορφολογία της ινδοευρωπαϊκής. Και οι δύο είναι γλώσσες συνθετικές, παρουσιάζουν δηλαδή κλίση τόσο εξωτερική, με την προσθήκη κλιτικών παραθημάτων, όσο και εσωτερική, με τις μεταπτώσεις της ρίζας που παίρνει διαφορετικές μορφές. Βασικό χαρακτηριστικό των δύο γλωσσών είναι η διάκριση ονοματικού και ρηματικού συστήματος. Θα δοθούν γενικές πληροφορίες για το σύστημα του ονόματος και του ρήματος και τα κυριότερα παραδείγματα κλίσης της αρχαίας ελληνικής.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΓΛΩΦ 175 - Γραμματική της Νέας Ελληνικής

Διδάσκουσα: Γεωργία Κατσιμαλή

Περιγραφή: Η διάκριση των εννοιών 'γραμματική' και γραμματική θεωρία, επιστημονική και παιδαγωγική γραμματική καθώς επίσης και οι διαφορετικές προσεγγίσεις (περιγραφική, ερμηνευτική κτλ) για τη γραμματική ανάλυση της Νέας Ελληνικής θεμελιώνουν το μάθημα αυτό. Με τη σύγκριση διαφορετικών ως προς τη φιλοσοφία και μεθοδολογία γραμματικών (Τριανταφυλλίδη, Κλαίρη-Μπαμπινιώτη, Mackridge, και Holton-Mackridge-Φιλιππάκη) καθορίζονται τα χαρακτηριστικά της δομής σε φωνολογικό, μορφολογικό, συντακτικό και σημασιολογικό επίπεδο.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΓΛΩΦ 180 - Εισαγωγή στη Σημασιολογία και στη Φιλοσοφία της Γλώσσας

Διδάσκων: Αλέξης Καλοκαιρινός

Περιγραφή: Το μάθημα αυτό δίνει μια πρώτη, μη τεχνική, προσέγγιση στη μελέτη του νοήματος που φέρεται μέσα από τη γλώσσα. Η προσέγγιση αυτή έχει μια φιλοσοφική προοπτική, που διαφαίνεται στη μελέτη των επί μέρους ζητημάτων. Τρεις κύριες ενότητες θεμάτων θα μας απασχολήσουν:

α) - Ποιό είναι το σημασιολογικό περιεχόμενο των λέξεων και ποιά η σχέση τους με τον κόσμο;

β) - Πώς συντίθενται οι σημασίες όταν οι λέξεις συναντιούνται και συναρμολογούνται σε προτάσεις;

γ) - Πόσο απέχει η προτασιακή σημασία από αυτό που «θέλουμε να πούμε» και απ' αυτό που καταλαβαίνουμε όταν μας μιλούν;

Στη συζήτηση αυτών των ερωτημάτων τίθενται 'κλασικά' θέματα φιλοσοφίας της γλώσσας όπως τα ζητήματα των εννοιών (concepts), της αναφοράς (reference) και της αλήθειας, μέσα στο σύγχρονο πλαίσιο των γνωσιακών επιστημών, δηλαδή των επιστημών που μελετούν την ανθρώπινη νόηση.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΓΛΩΦ 324 - Αρχαία Κρητική Διάλεκτος

Διδάσκουσα: Δήμητρα Δελλή

Περιγραφή: Με βάση επιγραφικά κείμενα και την βιβλιογραφία των τελευταίων ετών θα εξεταστούν: 1. Τα κύρια χαρακτηριστικά της αρχαίας κρητικής διαλέκτου. 2. Η διακίνηση των αγαθών στους νόμους της Γόρτυνας.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΓΛΩΦ 341 - Μέθοδοι Εργαστηριακής Μελέτης στην Φωνητική

Διδάσκουσα: Μαρία Μπαλταζάνη

Περιγραφή: Μετά από σύντομη εισαγωγή στη θεωρητική βάση ακουστικής ανάλυσης θα ακολουθήσει συστηματική μελέτη της εργαστηριακής ανάλυσης των φθόγγων και του επιτονισμού με την βοήθεια υπολογιστών. Συνιστάται και η ταυτόχρονη παρακολούθηση του μαθήματος Εισαγωγή στη Φωνητική (ΓΛΩΦ146).

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΓΛΩΦ 365 - Ζητήματα Ελληνικής Σύνταξης

Διδάσκουσα: Έλενα Αναγνωστοπούλου

Περιγραφή: Οι φοιτητές έρχονται σε επαφή με γλωσσικά δεδομένα της Ελληνικής. Μαθαίνουν πώς να διατυπώνουν και να αντιμετωπίζουν συντακτικά προβλήματα, πώς να οργανώνουν τα δεδομένα και να διατυπώνουν γενικεύσεις, πώς να ερμηνεύουν αυτές τις γενικεύσεις και πώς να αντιμετωπίζουν τα αντιπαραδείγματα στις προτάσεις τους. Οι φοιτητές επιλέγουν συντακτικά προβλήματα της Ελληνικής και παρουσιάζουν την πορεία της έρευνάς τους αρκετές φορές κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΤΟΜΕΑΣ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΑΕΦΦ 020 - Αρχαία ελληνική θεματογραφία Β΄

Διδάσκοντες: Αθηνά Καβουλάκη, Νίκος Λίτινας, Αναστασία-Ερασμία Πεπονή

Περιγραφή: Το μάθημα αυτό αποτελεί συνέχεια της "Αρχαίας Ελληνικής Θεματογραφίας Α'" (ΑΕΦΦ 010). Το ενδιαφέρον εδώ εστιάζεται: α) στις δευτερογενείς προτάσεις β) στον πλάγιο λόγο και γ) στην αντίστροφη θεματογραφία (με μετατροπή μικρών νεοελληνικών κειμένων στην αρχαία ελληνική). Συζητούνται ακόμη προβλήματα μεταφραστικής τεχνικής, αλλά και άλλα θέματα, όπως στοιχεία ιστορικής γραμματικής και ετυμολογία. Η μελέτη επιλεγμένων κειμένων Αττικών συγγραφέων και οι ασκήσεις πάνω στα σχετικά γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα αποτελούν και πάλι (όπως και στο 010) τους άξονες της διδασκαλίας. Στις εξετάσεις, πέρα από την αντιμετώπιση θεμάτων σχετικών με τη διδαχθείσα ύλη, οι φοιτητές καλούνται να ορθογραφήσουν και να μεταφράσουν και κείμενο από συγκεκριμένα έργα Αττικών συγγραφέων, τα οποία καθορίζονται ως το δεύτερο μάθημα.

Τύπος: Άσκηση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΑΕΦΦ 100 - Εισαγωγή στην Κλασική Φιλολογία

Διδάσκων: Οδυσσέας Τσαγκαράκης

Περιγραφή: Εξετάζονται οι γενικές έννοιες της φιλολογικής επιστήμης, στόχοι και μέθοδοι. Ακολουθεί μια ανασκόπηση της φιλολογίας από τις αρχές της έως τον 19. αιώνα με έμφαση στην εξέλιξη και στη συμβολή επιφανών ανδρών στη διάσωση και διατήρηση της αρχαίας γραμματείας. Επιμέρους θεματικές ενότητες περιλαμβάνουν: α) τα χειρόγραφα (εντοπισμός, μελέτη, υλικά και όργανα γραφής), β) φιλολογική και λογοτεχνική προσέγγιση των κειμένων, προσωδία, ορθοέπεια, κριτική κειμένου κτλ., γ) γραμματειακά είδη, κύρια χαρακτηριστικά, εξέλιξη κτλ., δ) φιλολογική έρευνα και μέθοδοι διεξαγωγής, προβληματική, το «Ομηρικό ζήτημα», ε) μετρική, τα βασικότερα απαγγελόμενα και αδόμητα μέτρα, ζ) ελληνική και λατινική παλαιογραφία, η) διάλεκτοι, κυριότερα χαρακτηριστικά και ιστορική εξέλιξη, θ) μετάφραση, φιλολογική και λογοτεχνική, προβληματισμός, ι) βιβλιογραφική ενημέρωση του ερευνητή, περιοδικά, επιστημονικές σειρές, εκδόσεις κειμένων κτλ.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΑΕΦΦ 101 - Όμηρος, Ιλιάς

Διδάσκων: Οδυσσέας Τσαγκαράκης

Περιγραφή: Σύντομη εισαγωγή στο ηρωικό έπος. Προφορική ποίηση, πηγές, κύκλια έπη, παράδοση-νεωτερικότητα, δομή των ομηρικών επών, ιωνική διάλεκτος και επική γλώσσα, ύφος, μυθολογία και ιστορία, δακτυλικό εξάμετρο, γνωρίσματα του γραμματειακού είδους, επίδραση του ομηρικού έπους, "ομηρικό ζήτημα" κτλ. Εξοικείωση με το ομηρικό κείμενο. Ανάγνωση της Ζ ραψωδίας. Φιλολογική, λογοτεχνική, ερμηνευτική προσέγγιση. Θέματα σύνθεσης και αυθεντικότητας, μετρική ανάλυση, πολιτιστικά στοιχεία, μεταφραστικά προβλήματα. Η θέση της ραψωδίας στην Ιλιάδα.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΑΕΦΦ 124 - Η ποίηση και η μουσική των γυναικών στην Αρχαία Ελλάδα

Διδάσκουσα: Αναστασία-Ερασμία Πεπονή

Περιγραφή: Η ανάγνωση της σωζόμενης γυναικείας ποίησης στην ελληνική αρχαιότητα θα ξεκινήσει από την αρχαϊκή εποχή (Σαπφώ) και θα θέσει ζητήματα όπως η παράσταση της γυναικείας ποίησης σε σχέση με τα κοινωνικά συμφραζόμενα· ποιο το ιδιαίτερο «ήθος» της γυναικείας ποίησης· αποδοχή και αξιολόγηση του γυναικείου λόγου στην αρχαιότητα· ποια η στάση των ανδρών απέναντι στο γυναικείο λόγο.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΑΕΦΦ 136 - Αισχύλος, Επτά επί Θήβας

Διδάσκουσα: Ελένη Καράμπελα

Περιγραφή: Στο μάθημα αυτό θα εξεταστεί η τραγωδία του Αισχύλου: Επτά επί Θήβας. Συγχρόνως με τη γλωσσική και ερμηνευτική προσέγγιση της τραγωδίας η συζήτηση θα περιλαμβάνει: ζητήματα διάρθωσης και κειμενικής κριτικής . εξέταση της δραματικής χρήσης των προσώπων, του μυθολογικού υλικού και των θεμάτων, της λέξεως και της όψεως. Ζητήματα χρήσης του Χορού, του χώρου, του χρόνου και του κειμενικού περιβάλλοντος. Σκοπός θα είναι η αναζήτηση του δραματικού νοήματος μέσα από τη μελέτη των σημείων δια των οποίων αυτό παράγεται.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΑΕΦΦ 186 - Ηρόδοτος

Διδάσκων: Γιάννης Τζιφόπουλος

Περιγραφή: Η ιστοριογραφική μέθοδος και το λογοτεχνικό αποτέλεσμα των Ιστοριών του Ηροδότου με αφορμή την ανάγνωση κεφαλαίων από τα βιβλία 1 και 9.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΑΕΦΦ 249 - Λυσίας, Αρεοπαγитικός περί του σηκού απολογία

Διδάσκων: Κώστας Αποστολάκης

Περιγραφή: Θα προηγηθεί μια σύντομη εισαγωγή στην αρχαία δικανική πρακτική, στη δικανική ρητορική και στο έργο του κορυφαίου λογογράφου Λυσία. Στη συνέχεια θα επικεντρωθούμε στον έβδομο λόγο του Λυσία, που έχει σημαντικό ενδιαφέρον, γιατί το αδίκημα για το οποίο εγκαλείται ο κατηγορούμενος έχει θρησκευτικό χαρακτήρα. Ολόκληρος ο λόγος θα αναλυθεί, θα μεταφραστεί και θα σχολιαστεί. Θα συζητηθούν προβλήματα κριτικής του κειμένου, ύφους και ερμηνείας. Θα αναδειχθεί επίσης η ρητορική στρατηγική και θα επιχειρηθεί κριτική ανάλυση των αποδεικτικών μέσων.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΑΕΦΦ 347 - Ξαναδιαβάζοντας τον Πλάτωνα

Διδάσκων: Νίκος Χαραλαμπόπουλος

Περιγραφή: Ο πλατωνικός διάλογος εμφανίζεται την αυγή του τετάρτου αιώνας π.Χ. ως το νέο λογοτεχνικό είδος στο χώρο της δραματουργίας. Με σκηνοθετικό καμβά την Αθήνα του πρόσφατου παρελθόντος ο Πλάτων παρουσιάζει στο κοινό του ιστορίες όπου βασικός ήρωας, ο Σωκράτης, συζητά με προσωπικότητες του καιρού του (σοφιστές, στρατηγούς, ποιητές κ.ά.) και φερέλπιδες νέους για θέματα όπως η ανδρεία, η ομορφιά, ο έρωτας, η δικαιοσύνη. Σκοπός του σεμιναρίου μας είναι η προσέγγιση των διαλόγων με άξονα τις προσδοκίες και τις προσλαμβάνουσες των πρώτων αναγνωστών/ ακροατών/θεατών του Πλάτωνος. Φιλοσοφικά ζητήματα αισθητικής, ηθικής, οντολογίας εξετάζονται κατά το δυνατόν χωρίς τις "επιχωματώσεις" της νεώτερης ευρωπαϊκής σκέψης; ενώ επιχειρείται η επανασύνδεση των έργων με το ιστορικό τους πλαίσιο και η ερμηνεία τους υπό το πρίσμα της τότε

λογοτεχνικής παράδοσης. Ως δραματικά κείμενα γραμμένα σε πεζό οι διάλογοι σχετίζονται ευθέως με τα έργα του Αττικού θεάτρου. Έμφαση επομένως δίδεται σε θέματα χαρακτηρισμού, σκηνοθεσίας, παραστασιμότητας και ανιχνεύονται συμβάσεις του θεατρικού κώδικα γραφής. Ο Πλάτων με το έργο του αυτοπαρουσιάζεται ως ο δημιουργός της νέας ποίησης, συνεχιστής και ανταγωνιστής του Ομήρου και των δραματικών ποιητών. Και ο σύγχρονός του Αθηναίος (και Έλληνας) το ήξερε.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΑΕΦΦ 349 - Φιλία, εύνοια και χάρις στην πολιτική ρητορεία: Δημοσθένης--Αριστοτέλης

Διδάσκουσα: Ιωάννα Γιατρομανωλάκη

Περιγραφή: Το σεμινάριο διαρθρώνεται σε δύο επίπεδα: το θεωρητικό και το πρακτικό. Στο πρώτο η μελέτη των σχετικών όρων στο κείμενο των Πολιτικών αποσκοπεί στην κατανόηση της θεμελιώδους για την πολιτική φιλοσοφία του Αριστοτέλη σημασίας των όρων: φιλία, εύνοια και χάρις, για τις σχέσεις ανάμεσα στις ελληνικές πόλεις-κράτη στον 4ο αι π.Χ. στη βάση του ανταποδοτικού δικαίου. Στο δεύτερο επίπεδο, η συγκέντρωση και μελέτη των ίδιων όρων στους πολιτικούς λόγους του Δημοσθένη θα αποτελέσει τη βάση δεδομένων για μια συγκριτική μελέτη ανάμεσα στην πολιτική θεωρία του Αριστοτέλη και την πολιτική του Δημοσθένη, αναφορικά με τα βασικά κριτήρια για τη χάραξη της εξωτερικής πολιτικής της Αθήνας και κατ' επέκταση των συμμαχικών και μη συμμαχικών προς αυτήν πόλεων-κρατών τη συγκεκριμένη περίοδο.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΑΕΦΦ 365 - Η καθημερινή ζωή στην Αίγυπτο κατά τη ρωμαϊκή εποχή

Διδάσκων: Νίκος Λίτινας

Περιγραφή: Πολλοί πάπυροι διασώζουν αιτήσεις στον βασιλέα ή άλλους αξιωματούχους της πτολεμαϊκής περιόδου. Καταγράφουν τα προβλήματα της καθημερινής ζωής εκείνης της εποχής, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους το γραφειοκρατικό σύστημα λειτουργούσε για να τα επιλύσει. Οι φοιτητές θα ασκηθούν επίσης στην ανάγνωση πτολεμαϊκών παπύρων και στην έκδοση εγγράφων.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΛΑΦΦ 020 - Λατινική θεματογραφία Β΄

Διδάσκοντες: Κωνσταντίνος Σπανουδάκης, Σταύρος Φραγκουλίδης

Περιγραφή: Δευτερεύουσες προτάσεις και πλάγιος λόγος. Παραγωγή και σύνθεση. Διαφορές μεταξύ αρχαιοελληνικής και λατινικής σύνταξης. Αντίστροφη θεματογραφία. Επιλογή κειμένων από λατίνους πεζογράφους.

Τύπος: Άσκηση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΛΑΦΦ 100 - Επισκόπηση της λατινικής λογοτεχνίας

Διδάσκων: Μιχάλης Πασχάλης

Περιγραφή: Εισαγωγική επισκόπηση της λατινικής λογοτεχνίας με σκοπό να εξοικειωθούν οι διδασκόμενοι με τα βασικά γραμματειακά είδη, την καταγωγή και την πρόσληψή τους. Την επισκόπηση συνοδεύει απαραίτητα η ανάγνωση και ερμηνεία αποσπασμάτων λογοτεχνικής κριτικής. Στις υποχρεώσεις των φοιτητών περιλαμβάνεται περιλαμβάνεται η μελέτη του κεφ. IV από το εγχειρίδιο του Fritz Graf (μετ. Δ. Νικήτα), Εισαγωγή στην Αρχαιογνωσία, II, Ρώμη (Αθήνα 2001).

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΛΑΦΦ 145 - Πλαύτος, Rudens

Διδάσκων: Σταύρος Φραγκουλίδης

Περιγραφή: Ερμηνευτική ανάγνωση της κωμωδίας του Πλαύτου, Rudens.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΛΑΦΦ 231 - Κικέρων, Cato Maior de senectute

Διδάσκων: Κωνσταντίνος Σπανουδάκης

Περιγραφή: Γέρος ή γέροντας; Παράδοξο, να θέλουν όλοι να γίνουν, αλλά κανείς να είναι. Με αφετηρία την πραγματεία του Κικέρωνα, που συνδυάζει

ελληνικά και ρωμαϊκά σε αγαστό όλον, θα παρουσιαστούν οι κατηγορίες που βαρύνουν τα γηρατεία και οι στρατηγικές που τα ελαφρύνουν στην αρχαιότητα. Τα χωρία, ποιητικά και φιλοσοφικά, περιλαμβάνουν τους αφορισμούς του Ομήρου και του Μίμνερμου, χωρία από τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη μέχρι τις ηθοπλασίες του Σενέκα και του Πλούταρχου.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΛΑΦΦ 349 - Λογοτεχνική κριτική στη ρωμαϊκή αρχαιότητα: Οράτιος, Epistulae II & Ars poetica

Διδάσκουσα: Αθηνά Καβουλάκη

Περιγραφή: Ο γενικός στόχος του σεμιναρίου είναι να διδάξει σε τριτοετείς και τεταρτοετείς φοιτητές βασικές ερευνητικές τεχνικές και να τους εξασκήσει στη γραπτή και προφορική παρουσίαση. Κάθε φοιτητής θα πρέπει να αναλάβει και να ερευνήσει ένα θέμα και τα αποτελέσματα θα πρέπει να τα παρουσιάσει προφορικά και γραπτά. Τα θέματα θα εμπίπτουν στην ευρύτερη περιοχή του τίτλου του σεμιναρίου, δηλαδή στην παρουσίαση και ανάλυση ζητημάτων λογοτεχνικής κριτικής και εξέλιξης, όπως προκύπτουν από τις φιλολογικές επιστολές του Ορατίου. Ειδικότερα θα συζητηθούν η ανάπτυξη των λογοτεχνικών ειδών στη Ρώμη και η θέση του έργου του Ορατίου μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο, καθώς και η σχέση της Ποιητικής Τέχνης του Ορατίου με ρεύματα λογοτεχνικής κριτικής πριν και μετά.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία.

ΤΟΜΕΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΒΥΦΦ 125 - Βυζαντινή Υμνογραφία

Διδάσκων: Θεοχάρης Δετοράκης

Περιγραφή: Γένεση και εξέλιξη της βυζαντινής λειτουργικής υμνογραφίας. Η υμνογραφία της αρχαίας Εκκλησίας. Η περίοδος της ακμής (6ος-8ος αι.). Τα δύο μεγάλα είδη (κοντάκιο και κανών). Οι μεγάλοι υμνογράφοι και μελωδοί (Ρωμανός ο Μελωδός, Ιωάννης ο Δαμασκηνός, Κοσμάς ο Μελωδός, Ανδρέας Κρήτης). Ο Ακάθιστος Ύμνος και τα προβλήματά του. Μεταμελωδικοί υμνογράφοι (Ιωσήφ ο Υμνογράφος, Θεοφάνης Γραπτός, Κασιανή, Θεόδωρος Στουδίτης, Ιωσήφ ο Στουδίτης, Γεώργιος Νικομηδείας, κ. ά.). Τα «μικρά» υμνογραφικά είδη. Υμνογραφική ορολογία. Υμνογραφία και λατρεία.

Αντιπροσωπευτικά κείμενα.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΒΥΦΦ 168 - Μιχαήλ Ψελλός

Διδάσκουσα: Μαρίνα Λουκάκη

Περιγραφή: Στην παράδοση θα εξεταστεί η πολύπλευρη προσωπικότητα του Μιχαήλ Ψελλού, ενός από τους σημαντικότερους βυζαντινούς συγγραφείς του 11ου αιώνα. Θα συζητηθεί το ιστορικό, ρητορικό, επιστολογραφικό και ποιητικό του έργο και θα μελετηθούν αντιπροσωπευτικά αποσπάσματα.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΒΥΦΦ 225 - Το ομιλητικό έργο των εκκλησιαστικών ρητόρων της μέσης βυζαντινής εποχής

Διδάσκουσα: Μαρίνα Δετοράκη

Περιγραφή: Η παράδοση των Μεγάλων Πατέρων και οι αποκλίσεις των μεταγενέστερων συγγραφέων, η θεματολογία, οι πηγές, συμβολισμός και ιστορικότητα, τεχνικές ρητορικής της προφορικής ομιλίας (ομιλητής και ακροατήριο, συνδέσεις με σύγχρονα γεγονότα, το ύφος). Η ελληνομάθεια της σχολής των Ιεροσολυμιτών συγγραφέων.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΒΥΦΦ 247 - Κωνσταντίνος Ρόδιος και Νικόλαος Μεσαρίτης: Μια συγκριτική ανάγνωση

Διδάσκων: Ιωάννης Βάσσης

Περιγραφή: Αντικείμενο της παράδοσης θα αποτελέσει η συγκριτική ανάγνωση και η ερμηνεία δύο εκτενών περιγραφών του ναού των Αγίων Αποστόλων, που γράφτηκαν σε διαφορετικές εποχές (10ο και 12ο αιώνα) και σε διαφορετικές λογοτεχνικές φόρμες, με απώτερο στόχο τον εντοπισμό των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του ρητορικού είδους της έκφρασης έργων τέχνης.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΒΥΦΦ 325 - Αυτοκρατορικά και πατριαρχικά εγκώμια

Διδάσκουσα: Μαρίνα Λουκάκη

Περιγραφή: Ο αυτοκράτορας και ο πατριάρχης αποτελούσαν τους δύο πόλους εξουσίας στο Βυζάντιο. Με αφετηρία τα εγκώμια που γράφτηκαν γι' αυτούς θα προσδιοριστεί και θα σχολιαστεί το πρότυπο του ιδανικού ηγεμόνα και του ιδανικού ιεράρχη.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΒΥΦΦ 335 - Το ομιλητικό έργο του Ανδρέα Κρήτης

Διδάσκουσα: Μαρίνα Δετοράκη

Περιγραφή: Έρευνα της ταυτότητας ομιλιών του Ανδρέα: η γλώσσα και το ύφος, οι πηγές, ο συμβολισμός και η ιστορικότητα στην αφήγηση, ο φραστικός ρυθμός, τα θέματα, η θεολογία του Ανδρέα. Έρευνα για τη διαπίστωση της γνησιότητας σε δύο ομιλίες που αποδίδονται στον Ανδρέα: το εγκώμιο για τον Μ. Αθανάσιο και την Ομιλία για τη γέννηση του Χριστού, μέσα από τον ανέκδοτο κώδικα Bodl. Laud. 81.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΒΥΦΦ 346 - Το βυζαντινό επίγραμμα κατά τη μέση και ύστερη βυζαντινή περίοδο

Διδάσκων: Ιωάννης Βάσσης

Περιγραφή: Το επίγραμμα, όπως κληροδοτήθηκε από την ύστερη αρχαιότητα, αποτέλεσε με την ευρύτατη θεματολογία του την προσφιλέστερη μορφή έκφρασης των Βυζαντινών. Μέσω της συγκριτικής εξέτασης ενός πλήθους βυζαντινών επιγραμμάτων με κοινό θέμα (και προορισμό) από τη μέση και ύστερη περίοδο, το σεμινάριο στοχεύει να διερευνήσει τους τόπους, τα στερεότυπα και τις τυχόν καινοτομίες του είδους, που σηματοδοτούν γενικότερες μεταβολές στην αντίληψη για το επίγραμμα αλλά και για τη χρηστική του αξία.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΥΠΟΤΟΜΕΑΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΝΕΦΦ 100 - Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία

Διδάσκοντες: Αλέξης Πολίτης (Α-Κ), Χριστίνα Ντουλιά (Λ-Ω)

Περιγραφή: Στις παραδόσεις εξετάζονται αρχικά ορισμένες βασικές παράμετροι που καθορίζουν τον νεότερο ελληνισμό (έθνος, λαός ή πολιτισμός; γλώσσα, γλωσσικό ζήτημα, το πρόβλημα της απαρχής, η συνείδηση), έπειτα ορισμένες έννοιες της λογοτεχνίας (ορισμοί-της, η έννοια της λογοτεχνικότητας, τα λογοτεχνικά είδη, οι χρήσεις της λογοτεχνίας, η αισθητική αξιολόγησή-της), και τέλος βασικά ζητήματα της φιλολογίας, δηλαδή της μελέτης της λογοτεχνίας: η εκδοτική, η μορφολογία και οι προσεγγίσεις-της, τα εργαλεία του φιλόλογου. Παράλληλα αναλύονται ορισμένα κείμενα ως παραδείγματα.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 133 - Γεωργίου Χορτάτση Κατσούρμπος

Διδάσκων: Στέφανος Κακλαμάνης

Περιγραφή: Εισαγωγή στην κρητική κωμωδία. Το γραμματολογικό πλαίσιο της κωμωδίας Κατσούρμπος: χειρόγραφη παράδοση, ξένο πρότυπο και δευτερεύουσες πηγές, Ο Γεώργιος Χορτάτσης και η χρονολόγηση του έργου. Οι «τύχες» του Κατσούρμπος. Δραματική δομή και ανάλυση της κωμωδίας. Η ποιητική τέχνη του Χορτάτση. Ανάλυση εκτενών αποσπασμάτων από το έργο.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 171 - Η ύστερη φάση του νεοελληνικού ρομαντισμού στην ποίηση

Διδάσκουσα: Μαρία Μαθιουδάκη

Περιγραφή: Το μάθημα θα παρακολουθήσει την πορεία του ελληνικού ρομαντισμού από την κορύφωση στην παρακμή. Θα αναλυθούν οι συνθήκες που ευνόησαν τη δημιουργία ενός νέου ποιητικού κλίματος και οδήγησαν στα πρώτα φαινόμενα των ποιητών της γενιάς του 1880. Θα εξεταστούν αντιπροσωπευτικά έργα κυρίως των ποιητών: Αχιλλέα Παράσχου, Δημητρίου Παπαρρηγόπουλου, Σπυρίδωνα Βασιλειάδη αλλά και Ιωάννη Παπαδιαμαντόπουλου, Νίκου Καμπα, Γεωργίου Δροσίνη.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 176 - Το «χαμένο κέντρο» του νεοελληνικού λυρισμού: Παλαμάς, Σικελιανός, Καβάφης, Καρυωτάκης, Σεφέρης

Διδάσκων: Δημήτρης Πολυχρονάκης

Περιγραφή: Στην παράδοση παρουσιάζονται όλες οι σημαίνουσες ανακατατάξεις που συντελούνται στη μορφή και το περιεχόμενο του νεοελληνικού λυρικού λόγου από τη Φοινικιά του Κωστή Παλαμά (1900) μέχρι τη Στροφή του Γιώργου Σεφέρη (1931) με ενδιάμεσους σταθμούς τον 'Αγγελο Σικελιανό, τον Κωνσταντίνο Καβάφη και τον Κώστα Καρυωτάκη. Η παράδοση περιστρέφεται γύρω από τη δυνατότητα έκφρασης της μοντέρνας συνείδησης μέσα από μία παραδοσιακή μορφή λόγου όπως η λυρική ποίηση.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 192 - Πεζογραφία της περιόδου 1900-1920

Διδάσκουσα: Μαρίνα Αρετάκη

Περιγραφή: Οι λογοτεχνικές αναζητήσεις των δύο πρώτων δεκαετιών του εικοστού αιώνα κινούνται, όσον αφορά την ελληνική πεζογραφία, προς δύο βασικές κατευθύνσεις: τον αισθητισμό και την κοινωνική λογοτεχνία. Στόχος της παράδοσης είναι αρχικά να παρουσιαστούν τα παραπάνω ρεύματα και οι ευρωπαϊκές τους συνιστώσες, και στη συνέχεια να μελετηθούν κείμενα των συγγραφέων Ν. Επισκοπόπουλου, Π. Ροδοκανάκη, Δ. Βουτυρά, Κ. Θεοτόκη, Κ. Χατζόπουλου.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 237 - Ποιητές της γενιάς του 1930: Σαραντάρης, Σεφέρης, Ελύτης, Ρίτσος, Βρεττάκος

Διδάσκων: Σταμάτης Φιλίπιδης

Περιγραφή: Στην παράδοση αυτή θα γίνει αναλυτική ανάγνωση αντιπροσωπευτικών ποιημάτων των σημαντικότερων (εκτός των σουρεαλιστών) ποιητών της γενιάς του 1930, με άμεσο στόχο να διαγραφεί η θεμελιώδης μορφή των ποιημάτων τους και από σημασιολογική άποψη (θεματολογία—τι επιλέγεται να ειπωθεί) και από υφολογική άποψη (πώς επιλέγεται να ειπωθεί), και έμμεσο στόχο να περιγραφεί η καλλιτεχνική αξία των κειμένων και η ιδεολογία του ομιλητή/συγγραφέα.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 250 - Λογοτεχνία και Ιστορία: πεζογράφοι της μεταπολεμικής περιόδου

Διδάσκων: Γιάννης Δημητρακάκης

Περιγραφή: Αντικείμενο της παράδοσης αυτής θα αποτελέσουν τέσσερα μυθιστορήματα, στα οποία η ιστορική και πολιτική πραγματικότητα της μεταπολεμικής Ελλάδας διαδραματίζει έναν πρωταγωνιστικό ρόλο: Η Κάθοδος των εννιά του Θ. Βαλτινού, Λοιμός του Α. Φραγκιά, Το Κιβώτιο του Α. Αλεξάνδρου, Αντιποίησης αρχής του Α. Κοτζιά. Μέσα από την ανάλυση των αφηγηματικών λογικών και των ιδεολογικών κωδικών των μυθιστορημάτων, θα αναδειχθούν οι κειμενικές στρατηγικές που υιοθετούν οι συγγραφείς τους προκειμένου να αναπαραστήσουν γεγονότα της πρόσφατης ελληνικής ιστορίας (Εμφύλιος, Πολυτεχνείο, κ.ά.).

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 293 - Κίρκη, Καλυψώ, Ελένη, Πηνελόπη: Μυθικές ηρωίδες στην ευρωπαϊκή λογοτεχνία του 20ού αιώνα

Διδάσκουσα: Αγγέλα Καστρινάκη

Περιγραφή: Στον 20ό αιώνα η παραδοσιακά «πιστή» Πηνελόπη μεταβάλλεται κάποτε σε ερωμένη όλων των μνηστήρων και η «άπιστη» Ελένη σε αγνό σύμβολο της ομορφιάς, η Καλυψώ γίνεται η κατεξοχήν συνοδός του Οδυσσέα και η Κίρκη διευθύντρια οίκου ανοχής. Στην παράδοση θα ερευνηθούν οι ποικίλες παραλλαγές μυθικών ηρωίδων, όπως οι παραπάνω, στην ελληνική και ευρωπαϊκή ποίηση και πεζογραφία του 20ού αιώνα. (Η παράδοση εντάσσεται στο πρόγραμμα «Το φύλο στις κοινωνικές επιστήμες»).

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΝΕΦΦ 325 - Η γλώσσα του Ερωτόκριτου

Διδάσκων: Στέφανος Κακλαμάνης

Περιγραφή: Θα εξεταστεί η γλώσσα του Ερωτόκριτου σε σχέση με το κρητικό ιδίωμα (16ος-17ος αι.) έτσι όπως αυτό παραδίδεται στο γραμματειακό υλικό της ίδιας περιόδου (κρητικοί συμβολαιογράφοι, κρητική πεζογραφία).

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΝΕΦΦ 347 - Νεοελληνική πεζογραφία, 1871-1880

Διδάσκουσα: Μαρία Μαθιουδάκη

Περιγραφή: Γύρω στο 1880 εκδηλώνονται νέες τάσεις στη νεοελληνική πεζογραφία που, γρήγορα, την οδηγούν σε νέες μορφές. Στο σεμινάριο θα εξεταστούν αντιπροσωπευτικά αφηγήματα της δεκαετίας 1871-1880, προκειμένου να αναδειχθούν τα θεματικά και αφηγηματικά γνωρίσματα των έργων της μεταβατικής αυτής περιόδου.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΝΕΦΦ 358 - Το ταξίδι στην ελληνική λογοτεχνία του 20ού αιώνα

Διδάσκουσα: Αγγέλα Καστρινάκη

Περιγραφή: Ο ελληνικός 20ός αιώνας στη λογοτεχνία είναι γεμάτος από ταξίδια που δεν έγιναν: όλοι θέλουν να φύγουν αλλά τελικά κανείς δεν το αποφασίζει, και ο «ασάλευτος ταξιδιώτης» αναδεικνύεται σε χαρακτηριστική φιγούρα της λογοτεχνίας. Την υπόθεση αυτή θα επιβεβαιώσει ή θα αμφισβητήσει το σεμινάριο, χαρτογραφώντας τα κείμενα για το ταξίδι στην ελληνική ποίηση και πεζογραφία.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΝΕΦΦ 359 - Ζητήματα αφηγηματολογίας, 2: Ο Γαλλικός Στρουκτουραλισμός

Διδάσκων: Σταμάτης Φιλιππίδης

Περιγραφή: Στόχος του σεμιναρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις βασικότερες έννοιες και θεωρίες για την αφήγηση του στρουκτουραλισμού (δομισμού), ώστε να μπορούν να αναλύσουν νεοελληνικά πεζογραφικά κείμενα με βάση τις θεωρίες αυτές.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΝΕΦΦ 362 - Σύνθεση και λειτουργία της περιγραφής σε κείμενα της νεοελληνικής πεζογραφίας

Διδάσκων: Γιάννης Δημητρακάκης

Περιγραφή: Στα πλαίσια του συγκεκριμένου σεμιναρίου αρχικά θα αναλυθούν από τον διδάσκοντα η σύνθεση, τα είδη και οι λειτουργίες της λογοτεχνικής περιγραφής, καθώς και οι σχέσεις που αυτή εγκαθιδρύει με την αφήγηση. Στη συνέχεια οι φοιτητές θα κληθούν να μελετήσουν συγκεκριμένες περιγραφές που απαντούν σε κείμενα της νεοελληνικής πεζογραφίας.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΝΕΦΦ 390 - Νεοελληνικά μυθιστορήματα μαθητείας

Διδάσκουσα: Μαρίνα Αρετάκη

Περιγραφή: Στο σεμινάριο αυτό θα εξεταστεί το είδος του μυθιστορήματος που είναι γνωστό ως μυθιστόρημα διάπλασης ή μαθητείας (Bildungsroman). Θα μελετηθούν οι ρομαντικές απαρχές του, τα ευρωπαϊκά πρότυπα, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του και οι συγκεκριμένες πραγματώσεις του στην ελληνική πεζογραφία. Οι εργασίες των φοιτητών θα επικεντρωθούν σε μυθιστορήματα όπως Αιολική, Αστροφεγγιά, Ταξίδι με τον Έσπερο, Τα ψάθινα καπέλα κ.ά.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΤΟΜΕΑΣ ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΑΣ - ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑΣ

ΘΝΕΦ 355 - Ηθογραφία και ελληνική κωμωδία του 19ου αιώνα

Διδάσκουσα: Ιουλία Πιπινιά

Περιγραφή: Το σεμινάριο αυτό θα προσπαθήσει να ανιχνεύσει τη σχέση της ελληνικής κωμωδίας του 19ου αιώνα με το κίνημα της ηθογραφίας και τις διαφορικές του εκφάνσεις από το τέλος του 18ου αιώνα και για εκατό περίπου χρόνια. Σκοπός του είναι να συζητήσει όχι μόνο τις ελληνικές εκδοχές της 'ηθογραφικής τάσης' και τους παράγοντες που τις καθορίζουν αλλά και να επαναδιαπραγματευτεί τους όρους 'ρομαντισμός' και 'ρεαλισμός' υπό το πρίσμα των ιστορικών εξελίξεων και των θεατρικών τους μεταγραφών στα κείμενα γνωστών κωμωδιογράφων του 19ου αιώνα, όπως ο Βυζάντιος, ο Χουρμούζης, ο Ραγκαβής και ο Βλάχος.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΘΝΕΦ 370 - Το "Θέατρο των Ιδεών" και η Νεοελληνική Δραματουργία στο γύρισμα του αιώνα

Διδάσκων: Αντώνης Γλυτζουρής

Περιγραφή: Κατά την τελευταία δεκαετία του 19ου αιώνα και την πρώτη του 20ού, εμφανίζεται μια συνολική προσπάθεια ανανέωσης του ελληνικού θεάτρου. Στο χώρο της δραματουργίας ένα τμήμα αυτής της ανανέωσης εκπροσωπείται από το "θέατρο των ιδεών". Το σεμινάριο θα ερευνήσει την παραπάνω δραματουργική παραγωγή (Γρ. Ξενόπουλος, Γ. Καμπύσης, Γ. Ψυχάρης, Δ. Ταγκόπουλος, Σπ. Μελάς, Ν. Καζαντζάκης, Π. Χορν, κ.ά.) καθώς και την πρόσληψη του μοντέρνου ευρωπαϊκού δράματος (Ιμπσεν, Χάουπμαν, Μάτερλινκ, Ντ' Ανούντσιο κ.ά.)

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΘΠΑΦ 100 - Επισκόπηση της Ιστορίας του Ευρωπαϊκού Θεάτρου Μέρος Α': Από το Μεσαίωνα έως το Διαφωτισμό

Διδάσκων: Αντώνης Γλυτζουρής

Περιγραφή: Η παράδοση αυτή προσφέρει στο φοιτητή μια εισαγωγή στην ιστορία του ευρωπαϊκού θεάτρου. Παρουσιάζονται διαγραμματικά το θέατρο του Μεσαίωνα, το θέατρο της Αναγέννησης και του Μπαρόκ στην Ιταλία, την Αγγλία, την Ισπανία και τη Γαλλία καθώς και η παγίωση του Νεοκλασικισμού κατά το 18ο αιώνα.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΘΠΑΦ 210 - Σύγχρονες ερμηνευτικές προσεγγίσεις του θεάτρου

Διδάσκουσα: Ιουλία Πιπινιά

Περιγραφή: Στα πλαίσια του μαθήματος αυτού θα παρουσιαστούν οι σύγχρονες εξελίξεις στον χώρο της κριτικής θεωρίας και οι ποικίλες εφαρμογές και προσαρμογές της στη μελέτη του θεάτρου. Σε κάθε ενότητα θα επιχειρηθεί η σύνδεση των νεώτερων τάσεων με προγενέστερες αναζητήσεις στο πεδίο της ερμηνείας και θα παρουσιαστούν συγκεκριμένα παραδείγματα είτε από το χώρο του δράματος είτε από στον τομέα της παράστασης. Στις ενότητες που θα συζητηθούν περιλαμβάνονται: Νέος Ιστορικισμός και Πολιτισμικός Υλισμός, Ανθρωπολογία και Πολιτισμικές Σπουδές, Ψυχανάλυση, Στρουκτουραλισμός και Μεταστρουκτουραλισμός, Σημειωτική και Αποδόμηση, Φεμινισμός, Σύγχρονες Θεωρίες για το Φύλο και Έμφυλες προσεγγίσεις, Ερμηνευτική και Φαινομενολογία.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΚΝΕΦ 264 - Ελληνίδες σκηνοθέτιδες στον κινηματογράφο

Διδάσκουσα: Ελίζα-Άννα Δελβερούδη

Περιγραφή: Ο αριθμός των γυναικών σκηνοθετών στον ελληνικό κινηματογράφο είναι πολύ μικρός, με σαφή τάση αύξησης τα τελευταία χρόνια. Η παράδοση, μέσα από παραδείγματα, παρουσιάζει την πορεία των γυναικών τόσο στον εμπορικό, όσο και στον νεότερο κινηματογράφο, αναλύοντας τα θέματα και τη διαπραγμάτευσή τους.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση.

ΚΝΕΦ 382 - Κινηματογραφικές αναπαραστάσεις της Ιστορίας

Διδάσκουσα: Ελίζα-Άννα Δελβερούδη

Περιγραφή: Ο τρόπος με τον οποίο απεικονίζονται τα ιστορικά γεγονότα στον ελληνικό κινηματογράφο είναι στενά συνδεδεμένος με τις ιστορικές εξελίξεις της χώρας. Στο σεμινάριο προσεγγίζονται οι ιστορικές περίοδοι που γίνονται αντικείμενο ιστορικής αναπαράστασης, αναλύονται οι λόγοι για τους οποίους επιλέγονται και οι τρόποι με τους οποίους σκηνοθετούνται.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία.

ΚΠΑΦ 102 - Ιστορία του Κινηματογράφου, Μέρος II

Διδάσκουσα: Παναγιώτα Μήνη

Περιγραφή: Η παράδοση θα καλύψει την ιστορία του κινηματογράφου από το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πόλεμου ως τις μέρες μας. Θα εξετάσουμε τις νέες συνθήκες που εμφανίστηκαν στην παγκόσμια κινηματογραφική αγορά με το τέλος του πολέμου και τις αλλαγές που επέφεραν σημαντικές τεχνολογικές εξελίξεις σε όλη την υπό εξέταση περίοδο (π.χ. τηλεόραση, ή digital τεχνολογία). Επιπλέον, θα εξετάσουμε σπουδαίους δημιουργούς της έβδομης τέχνης (π.χ. Μπουγιουέλ, Μπέργκμαν, Τατί, Μπρεσόν, Κουροσάβα) και τα σημαντικότερα κινηματογραφικά κινήματα και τους εκπροσώπους τους (ιταλικός νεορεαλισμός και επίγονοι και εμφάνιση «νέων κυμάτων» στη Γαλλία, Γερμανία, Ρωσία, Ιαπωνία, Βραζιλία), φτάνοντας μέχρι την πρόσφατη δυναμική εμφάνιση του ασιατικού κινηματογράφου (π.χ. Ιράν, Ταϊβάν, Χονγκ Κονγκ). Παράλληλα, θα μελετήσουμε τις εξελίξεις στον Αμερικάνικο κινηματογράφο: την κατάρρευση του στούντιο σύστημα, την εμφάνιση μιας νέας γενιάς σκηνοθετών στη δεκαετία του 1970, την αναθεώρηση και επανεμφάνιση κινηματογραφικών ειδών της εποχής του στούντιο σύστημα και τις πρόσφατες εξελίξεις στο χώρο του ανεξάρτητου κινηματογράφου.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΚΠΑΦ 340 - Κινηματογραφικό Μιούζικαλ

Διδάσκουσα: Παναγιώτα Μήνη.

Περιγραφή: Αυτό το σεμινάριο θα εξετάσει σε βάθος το κινηματογραφικό είδος του μιούζικαλ από τη δεκαετία του 1930 μέχρι την πρόσφατη επανεμφάνισή του με ταινίες όπως Σικάγο και Χορεύοντας στο σκοτάδι. Οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τις διαφορές των μιούζικαλ ανάλογα με τα στούντιο που τα παρήγαγαν και θα εντοπίσουν τα θεματικά ενδιαφέροντα που επανέρχονται σε συγκεκριμένες ιστορικές στιγμές. Οι φοιτητές μπορούν επίσης να μελετήσουν το μουσικό και χορευτικό μέρος των ταινιών και τη συμβολή τους στην αφήγηση, να εξετάσουν θεματικές, αφηγηματικές, και υφολογικές αλλαγές κατά την ιστορική εξέλιξη του είδους, να εστιαστούν σε μορφές star, να ερευνήσουν την κριτική υποδοχή των ξένων ταινιών στον τόπο μας, ή και να κάνουν συγκρίσεις με τις σχετικές ελληνικές ταινίες. Το σεμινάριο θα δώσει ιδιαίτερη βαρύτητα στο κοινωνικό και βιομηχανικό/ κινηματογραφικό πλαίσιο μέσα στο οποίο εμφανίζονται οι ταινίες καθώς και στην ιδιομορφία του είδους να συνδυάζει πλοκή και μουσικοχορευτικά μέρη.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΜΝΕΦ 348 - Τα περιηγητικά χρονικά του 18ου και 19ου αι. ως πηγή πληροφοριών για τον Ελληνικό μουσικό βίο της εποχής.

Διδάσκων: Τάσος Χαψούλας

Περιγραφή: Στόχος του σεμιναρίου είναι η σκιαγράφηση της παραδοσιακής μουσικής στον ελλαδικό χώρο του 18ου και 19ου αι., μέσω της μελέτης και ανάλυσης των πληροφοριών που αναφέρονται στην μουσική ζωή των Ελλήνων της εποχής εκείνης και περιέχονται με συνοδεία απεικονίσεων σε ταξιδιωτικά κείμενα ευρωπαίων περιηγητών.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΜΠΑΦ 180 - Η ευρωπαϊκή μουσική του Μεσαίωνα και της Αναγέννησης

Διδάσκων: Τάσος Χαψούλας

Περιγραφή: Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση των διαφόρων ειδών και μορφών της Ευρωπαϊκής μουσικής στις χρονικές περιόδους του Μεσαίωνα και της Αναγέννησης.

Θα εξετασθούν θέματα πρώιμης πολυφωνίας, μουσικής παλαιογραφίας, εκκλησιαστικών και κοσμικών ειδών μουσικής, ιστορίας των μουσικών οργάνων και των συνθετικών τρόπων, καθώς επίσης και ζητήματα ύφους και εκτελεστικής πρακτικής.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

ΓΛΩΦ 101 - Εισαγωγή στην Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας

Διδάσκουσα: Δήμητρα Δελλή

Περιγραφή: Το μάθημα προσφέρει μία επισκόπηση της εξελικτικής πορείας της ελληνικής γλώσσας, με έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε ιστορικής περιόδου. Περιλαμβάνει εισαγωγικά στοιχεία για τη μεθοδολογία της ιστορικοσυγκριτικής διερεύνησης των γλωσσών, για την προέλευση της ελληνικής και τη σχέση της με την Ινδοευρωπαϊκή, για τις γραφές και τα αλφάβητα, καθώς και για τις πηγές κάθε περιόδου. Παρουσιάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά της διαλεκτικής διαφοροποίησης της αρχαίας ελληνικής, οι ιδιαιτερότητες που χαρακτηρίζουν την περίοδο της ελληνοιστικής κοινής και της μεσαιωνικής ελληνικής και που οδηγούν στη διαμόρφωση της νέας ελληνικής καθώς και των νεοελληνικών διαλέκτων.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΓΛΩΦ 165 - Σύνταξη Ι

Διδάσκουσα: Έλενα Αναγνωστοπούλου

Περιγραφή: Βασικές έννοιες στη θεωρία της Σύνταξης. Εισαγωγή στη δόμηση των συστατικών, στις σχέσεις μεταξύ κατηγορημάτων και των όρων τους και στην έννοια των συντακτικών εξαρτήσεων. Η τυποποίηση με τη μορφή κανόνων και γραφικών παραστάσεων γίνεται κατά τρόπο προσιτό σε φοιτητές χωρίς προηγούμενη εμπειρία στον φορμαλισμό. Σύγκριση παραδοσιακής και θεωρητικής Σύνταξης στην περιγραφή της Νέας Ελληνικής.

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΓΛΩΦ 181 - Εισαγωγή στη Λογική και στην Τυπική Σημασιολογία

Διδάσκων: Αλέξης Καλοκαιρινός

Περιγραφή: Το μάθημα αυτό αποτελεί μια συνέχεια και μια εξειδίκευση της 'Εισαγωγής στη σημασιολογία και στη φιλοσοφία της γλώσσας'. Δεν προαπαιτεί άλλη ειδική γνώση και ξεκινά με μια επανάληψη στην προπαίδεια της θεωρίας συνόλων. Στη συνέχεια περνάμε σε μια εισαγωγή στην προτασική λογική, στη λογική των κατηγορημάτων, στη θεωρία των συλλογισμών, και στην εντατική λογική (intentional logic). Σε κάθε βήμα συζητάμε τις εφαρμογές της λογικής στη σημασιολογία και στην πραγματολογία. Προβλέπεται ειδικότερη αναφορά στη θεωρία των ποσοστωτών (quantifiers) της φυσικής γλώσσας, στη θεωρία των ορισμένων περιγραφών (definite descriptions) καθώς και στη σημασιολογία των γεγονότων (event semantics). Το μάθημα κλείνει με μια ενημέρωση γύρω από ειδικότερες θεωρίες, όπως η γραμματική του Montague, η 'σημασιολογία των καταστάσεων' (Situation Semantics) και η 'θεωρία αναπαράστασης του συνεχούς λόγου' (Discourse Representation Theory).

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΓΛΩΦ 244 - Επιτονισμός και Νόημα

Διδάσκουσα: Μαρία Μπαλταζάνη

Περιγραφή: Παρουσίαση του αυτοτεμαχιακού μοντέλου του επιτονισμού, μέσω παραδειγμάτων κυρίως από την Ελληνική γλώσσα. Ανάλυση των μελωδιών που χρησιμοποιούνται για διάφορα είδη προτάσεων (καταφατική, αρνητική, εμφιατική, ερωτηματική, κλπ). Σχέση ανάμεσα στον επιτονισμό και την πραγματολογία. Συνιστάται οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές να έχουν παρακολουθήσει το μάθημα Εισαγωγή στη Φωνητική (ΓΛΩΦ 146).

Τύπος: Παράδοση - Αξιολόγηση: Γραπτή εξέταση

ΓΛΩΦ 344 - Εργαστηριακή Ανάλυση του Επιτονισμού

Διδάσκουσα: Μαρία Μπαλταζάνη

Περιγραφή: Εργαστηριακή ανάλυση του επιτονισμού σε διάφορα είδη προτάσεων στα Ελληνικά. Οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με την εσωτερική δομή κάθε μελωδίας μελετώντας με πόσους διαφορετικούς τρόπους (μελωδίες) μπορεί να αποδοθεί η ίδια πρόταση, και πού χρησιμοποιείται και τι υπονοεί ο καθένας από αυτούς.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΓΛΩΦ 359 - Ζητήματα Μορφολογίας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας

Διδάσκουσα: Δήμητρα Δελλή

Περιγραφή: Το ονοματικό και ρηματικό σύστημα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας: περιγραφή, παραδείγματα κλίσης, μέθοδοι και προβλήματα ανάλυσης.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

ΓΛΩΦ 380 - Ζητήματα Πραγματολογίας

Διδάσκων: Αλέξης Καλοκαιρινός

Περιγραφή: Το σεμινάριο αυτό ασχολείται σε μεγαλύτερο βάθος με το τρίτο και τελευταίο κύριο ζήτημα της 'Εισαγωγής στη σημασιολογία και στη φιλοσοφία της γλώσσας' (βλ. παραπάνω). Επισκοπούμε δυο ομάδες θεωριών που ορίζουν δυο βασικές περιοχές της γλωσσολογικής πραγματολογίας, τη θεωρία των υπονοημάτων της συνομιλίας και τη θεωρία των γλωσσικών πράξεων (speech acts), και συζητάμε τη συνολική εικόνα για το νόημα που δίνει η συνάντηση και η σύνθεσή τους.

Στη συνέχεια, οπλισμένοι με την πραγματολογική θεωρία, επαναπροσεγγίζουμε ένα κομβικό ζήτημα που έχουμε θίξει με πιο εισαγωγικό τρόπο σε προηγούμενα μαθήματα, όπως στο 'Γλωσσικό Ένστικτο', και που κωδικοποιείται σε τρεις λέξεις: γλώσσα - νόηση - κοινωνία. Παρακολουθούμε και παίρνουμε θέση στη διαμάχη της κοινωνικής με τη γνωσιακή ανθρωπολογία.

Τύπος: Σεμινάριο - Αξιολόγηση: Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία